

Česká republika a protiraketová obrana

27.dubna 2007 Petr Suchý

Současná debata o možném rozmístění komponentů systému protiraketové obrany na území České republiky a Polska je důkazem toho, jak málo prostoru se v rozvažování nad zásadními záležitostmi dostává strategickému uvažování. To bylo v rámci diskusí, vyjednávání mezi politickými stranami úplně vytěsněno nepodloženými a vesměs irelevantními argumenty.

Vzniklá situace dokládá, jak je obtížné, ne-li nemožné, věnovat pozornost otázkám bezpečnosti a posílení obranyschopnosti v době, kdy si značná část společnosti myslí, že Česká republika, případně evropský kontinent nebude v dohledné době nucen čelit zásadní bezpečnostní hrozbě. Tato vlastnost, kterou lze označit za charakteristický rys evropské i české strategické kultury, napomáhá tomu, že jakákoliv opatření, byť defenzivního charakteru, jsou vydávána za zcela zbytečná a kontraproduktivní. Jakoby nám poměrně nedávná evropská historie neukazovala, že podceňovat obranu se nevyplácí.

Pokud budeme považovat snahy o omezení zranitelnosti Spojených států amerických, spojenců ze Severoatlantické aliance i České republiky za nepodstatné, měl by takový postoj mít i další logické konsekvence. Česká republika by se urychleně měla vzdát své aktivní zahraniční politiky a jakýchkoliv ambicí nechat po sobě v mezinárodním systému pozitivní stopu. Proveditelné by bylo i totální odzbrojení a zrušení armády. Pokud by se naše republika nestáhla do úplné izolace, pak by se její elity měly zaměřit na appeasement nelidských režimů, proti kterým dosud vystupovala. Vyjádření jednoho stínového ministra zahraničí ve věci radarové základny, nebo severokorejského jaderného programu naznačují, že v jistých kruzích tato schopnost doznává značného rozkvětu. Představa, že takovýto postup povede k posílení bezpečnosti České republiky se ovšem může přece jen jevit jako mylná. Není divu. Je snadno prokazatelné, že naše slabost potenciálního protivníka neodstrašuje. Naopak, bude ho motivovat k vydírání, vznášení požadavků a k ohrožování hodnot západní civilizace i národních zájmů České republiky a dalších zemí transatlantického společenství.

Protiraketová obrana odrazuje od produkce zbraní hromadného ničení

V případě, že výše nastíněná cesta České republiky není v našem zájmu, je třeba přiznat, že aktivní politika, snaha o působení proti režimům jako je iránský, nebo severokorejský může vyvolat jejich odezvu v podobě řinčení omezeným množstvím jaderných, nebo jiných druhů zbraní hromadného ničení (rovněž si jimi mohou diktovat složení dodávek „humanitární pomoci“ obyvatelstvu, které doplácí na povahu jejich režimů, a k němuž stejně většinou vůbec nedorazí). A v takové situaci je role protiraketových systémů nezastupitelná. Jejich rozmístění může odrazovat nekooperující státy disponující balistickými střelami od jejich další produkce, jelikož neexistují příliš optimistické vyhlídky na to, že by byly schopny jejich počty dramaticky navýšit. A pokud se tak přesto stane, náklady na vyzbrojování se citelně zvýší. Protiraketové systémy mohou významně přispět k posílení odstrašování protivníka. Velmi často bývá zdůrazňována racionalita politických představitelů, jež má odstrašování usnadnit. V této souvislosti je potřeba uvést, že ani Adolf Hitler přinejmenším až do roku 1941 nečinil žádný iracionální krok a přesto řadu politiků překvapil. O tom, že odstrašování selhalo, nemluvě. Když nastane takto nepříznivá situace, defenzivní systémy mohou výrazně napomoci k ochraně odvetného potenciálu, snížení způsobených ztrát na vlastních či spojeneckých jednotkách a civilní populaci. V současné situaci, kdy se takovéto scénáře mohou jevit jako příliš dramatické a málo pravděpodobné, lze uvést další důležitou funkci antibalistických systémů chránících rozsáhlejší území – napomáhají omezení vyděračského potenciálu protivníka a snížení

vydíratelnosti zemí, jejichž území pokrývají. A to není málo.

Dosti opomíjený zůstává i fakt, že mohou zachránit životy obyvatelstva potenciálního útočníka, kdy by nebylo zcela nutné provést odvetný jaderný úder proti jeho území (zvláště v situaci, kdy by atak provedl nestátní aktér operující z území, nad nímž vláda země nemá plnou kontrolu).

Dle mého názoru je evidentní, že pozitivní přínos protiraketových systémů jednoznačně převyšuje možné negativní důsledky plynoucí z jejich rozmístění. Otázkou je, zda se o nich podaří přesvědčit netečnou českou společnost, která bude problémy obrany řešit až bude opět pozdě.